

KULTUR

Det skete for Jellingstenene og for Kronborg: Nu også for forening i Struer

22-årige Jason Daucke von Barner er yngstemand i flokken af træskibsentusiaster, som holder det gamle håndværk i hævd. Her er han i gang med at lægge sidste hånd på kølen, inden hans jolle ligger klar til at blive malet. Foto: Johan Gadegaard

Nordens klinkbyggede træbåde - og traditionerne omkring dem - er nu officielt anerkendt af UNESCO som levende kulturarv, der er værd at bevare.

28. dec. 2021 kl. 08:47

Frede Madsen Stengaard frem@dagbladetstruer.dk

Struer: De hygger sig med det. De nyder det sociale aspekt ved at være en del af Nordvestjysk Fjordkultur på havnen i Struer.

Peter Holmboe kommer der stort set dagligt.

”Ingen bliver jo klogere af at gå for sig selv. Så jeg skal lige ned og vende for at høre, hvad andre har at sige om både det ene og det andet, fortæller han, da vi møder ham på en tur gennem værkstederne, hvor der som sædvanlig er gang i både det ene og det andet projekt”.

Nu er det så ikke kun for hyggens skyld.

*Medlemmerne af Nordvestjysk Fjordkultur har fri adgang til værkstederne og bruger dem flittigt.
Foto: Johan Gadegaard*

Nordvestjysk Fjordkultur har fået godkendt deres håndværk som en del af den globale kulturarv. UNESCO har givet dem papir på, at håndværket med de klinkbyggede både er værd at bevare som en del af menneskehedens immaterielle kulturarv. Det er hele det internationale samfund, der anerkender, at arbejdet med at bygge og bruge de nordiske, klinkbyggede både skal bevares for eftertiden.

”Vi får jo samme status som både Jellingstenene og Kronborg”, konstaterer næstformanden for Nordvestjysk Fjordkultur, René Marett.

”Det er da en gestus, som Struer Kommune må gribe. Vi har altid haft et godt samarbejde med kommunen. Det må vi da kunne gøre endnu mere ud af”, mener han.

Valgte håndværket

Som de fleste af de godt 150 medlemmer af Nordvestjysk Fjordkultur er René Maretty med sine 70 år i aldersklassen, som må rubriceres som det grå guld.

Men 22-årige Jason Daucke von Barner skiller sig ud.

Der bliver puslet om de gamle klenodier som for eksempel sjægten Mjølner, som blev bygget og brugt til fiskeri på fjorden i 1930'erne. Foto: Johan Gadegaard

Efter syv år på Det Kongelige Teaters balletskole i Holstebro vendte han tilbage til folkeskolen i Struer, og fik sin studentereksamen på Struer Statsgymnasium.

Men i stedet for en akademisk karriere valgte han en håndværkeruddannelse og søgte mod England, hvor han er i fuld gang med en uddannelse som bådebygger i Gloucester.

En uddannelse, han har været nødt til at sætte på pause.

På grund af Covid-19 restriktionerne i England fik han indrejseforbud. Han er strandet i Struer. Men bruger tiden på at holde sine færdigheder ved lige med byggeriet af sin båd på fjordkulturens værksteder på havnen.

Her blev det så også en klinkbygget jolle, han kastede sig over.

Som en sjægt

”Jeg har selv tegnet den og blander de nordiske traditioner lidt op med de franske”, forklarer han.

Men i bund og grund bliver den bygget efter de samme principper, som de øvrige medlemmer af Nordvestjysk Fjordkultur bruger som inspirationskilde, når de bygger nyt eller renoverer nogle af de mange sjægte, der holder klar til sejlads, når vintersæsonen går på hæld og det igen bliver tid til en tur på fjorden.

”Det er jo det, det drejer sig om”, mener 71-årige Bent Gandrup, som var med til at etablere Nordvestjysk Fjordkultur.

”Det var sammen med Ole Olsen”, fortæller han.

En god flok

I 1994 fandt de sammen om at gøre en indsats for fjordkulturen og det gamle håndværk.

Senere fandt de sammen med den tidligere havnechef, Torben Frederiksen. Algot Øhlenschlæger meldte sig ind i kampen, og det samme gjorde Erik Krarup, som var erhvervschef i Struer Kommune og Henrik Hvass fra Hjarbæk.

”Nu må det da for alvor blive noget, der kan få opmærksomhed og få endnu flere turister til byen. Vi må da kunne udnytte det som lyden af en rigtig god fortælling, nu det absolut skal være noget med lyden i Lydens By”, siger Bent Gandrup, Nordvestjysk Fjordkultur, Struer

I 1998 blev Nordvestjysk Fjordkultur etableret med en stiftende generalforsamling, og i dag indgår de cirka 150 medlemmer altså i et større netværk, som er med til at bevare et håndværk, som har fået international opmærksomhed.

”Det må vi da kunne udnytte”, siger både René Maretty og Bent Gandrup med et håb om, at Struer Kommune vil være med på at gøre endnu mere ud af at få udviklet et godt og levende træskestovmiljø i havnen.

”Nu må det da for alvor blive noget, der kan få opmærksomhed og få endnu flere turister til byen. Vi må da kunne udnytte det som lyden af en rigtig god fortælling, nu det absolut skal være noget med lyden i Lydens By”, mener Bent Gandrup.

Fakta om UNESCO-ansøgningen

Alle de nordiske lande står bag ansøgningen til UNESCO om at optage den nordiske klinkbådstradition på listen over menneskehedens immaterielle kulturarv.

Initiativet til UNESCO-projektet er taget af netværket ”Nordisk Kystkultur”, som har sikret den brede forankring i alle landene: Danmark, Island, Færøerne, Norge, Sverige, Ålandsøerne og Finland. Det norske Forbundet KYSTEN har været hovedansvarlig for ansøgningen.

I Danmark står Han Herred Havbåde, Træskibs Sammenslutningen, Vikingskibsmuseet i Roskilde sammen med mange lokale træbådsmiljøer, heriblandt Nordvestjysk Fjordkultur, bag det store arbejde, der har sikret klinkbådstraditionerne en plads på UNESCOs liste over umistelig immateriel kulturarv.

Indskrivning af den nordiske klinkbygningstradition på UNESCOs liste skal sikre synlighed og bevidsthed om vigtigheden af at bevare klinkbådstraditionerne.

Optagelsen er et led i opfølgningen af UNESCOs 2003-konvention om beskyttelse af den immaterielle kulturarv, som alle nordiske lande har underskrevet.

I Danmark står Han Herred Havbåde, Træskibs Sammenslutningen, Vikingskibsmuseet i Roskilde sammen med mange lokale træbådsmiljøer, heriblandt Nordvestjysk Fjordkultur, bag det store arbejde, der har sikret klinkbådstraditionerne en plads på UNESCOs liste over umistelig immateriel kulturarv.

Indskrivning af den nordiske klinkbygningstradition på UNESCOs liste skal sikre synlighed og bevidsthed om vigtigheden af at bevare klinkbådstraditionerne.

Optagelsen er et led i opfølgningen af UNESCOs 2003-konvention om beskyttelse af den immaterielle kulturarv, som alle nordiske lande har underskrevet.